

CHECK JE KERSELAARS OP BLADVERKLEURING

Het Little Cherry Virus is een toenemend probleem in de kersenteelt. Veel professionele kersentelers investeren in intensieve aanplantingen met oogstbescherming tegen regen en hagel. Daarom mogen ze het risico niet lopen om dergelijke aanplantingen verloren te laten gaan door het Little Cherry Virus. Een drastische aanpak van het probleem is noodzakelijk. – *Toon Vanrykel, pcfruit*

Het virus, kleinvruchtigheidsvirus genoemd, kan men herkennen aan enkele typische symptomen. Belangrijk is om een onderscheid te maken tussen de symptomen die voorkomen bij vruchten en deze bij bladeren.

Symptomen

Het is een virus dat kleinvruchtigheid veroorzaakt bij kersen. Vruchten op geïnfecteerde bomen blijven klein, ze kleuren niet donker en hebben geen smaak. Meestal zijn ze ook driehoekig of puntig van vorm en de schil kan licht verrimpeld zijn. Het is mogelijk dat maar een gedeelte van een zieke boom kleine kersen geeft, bijvoorbeeld één tak. Op de andere takken zien de kersen er dan normaal uit.

Het is ook mogelijk om het virus te herkennen aan enkele typische blad-symptomen (zie foto p. 34). Bij een aangetaste boom kan vanaf de late zomer een vroege roodverkleuring van het blad optreden (eind augustus – september). De verkleuring, veroorzaakt door het

virus, treedt vroeger op dan de normale herfstverkleuring. Enkel het bladmoes tussen de nerven kleurt rood. Rond de nerven blijft het groen. Ook blijft het blad vaak langer aan de boom hangen in de herfst. Bomen met deze bladsymptomen kan je van op afstand herkennen aan een 'rode schijn' van het blad.

Het virus is echter complexer dan dat. Het is mogelijk dat een boom slechts een of enkele symptomen laat zien en andere niet. Bomen kunnen zelfs besmet zijn zonder dat ze symptomen laten zien. Men spreekt dan van een 'latente aanwezigheid' van het virus. Dit is net het moeilijke en gevaarlijke aan het virus, want deze latente dragers kunnen wel gezonde bomen infecteren.

.....
**Elke potentiële besmettings-
bron van Little Cherry Virus
moet geroid worden.**
.....

Het virus kan zowel voorkomen op jonge laagstambomen als op oude hoogstambomen. Er zijn 3 varianten bekend. In Europa komen vooral variant 2, en in mindere mate variant één voor. Afhankelijk van de variant kunnen bepaalde symptomen meer of minder uitgesproken zijn. De symptoomexpressie is ook verschillend per variëteit.

Hoe verspreidt het virus zich?

Een eerste belangrijke (en logische) manier van verspreiding is wortelcontact. Als de wortels van een zieke boom in aanraking komen of vergroeien met de wortels van een gezonde boom in de buurt, kan die laatste besmet worden. Het is daardoor dat een jonge boom die geplant is om een gerooide zieke boom te vervangen vaak na enkele jaren ook besmet geraakt.

Het gebruik van niet virusvrij enthout is vooral in het verleden een belangrijke oorzaak van de verspreiding geweest. Men knipte enthout van onbetrouwbare bomen en veredelde de bomen zelf. Zo hebben sommige kersentelers het virus onwetend zelf binnengebracht op hun bedrijf.

Er is ook één insect officieel beschreven als vector van het virus. Het gaat om de appelwolluis (*Phenacoccus aceris*). In Canada is aangetoond dat dit insect het virus (LChV-2) kan overdragen van de ene boom naar de andere. Deze appelwolluis is aanwezig in België, ook in Haspengouw, vooral in oudere appelaanplantingen. De jonge larven van deze wolluis kunnen getransporteerd worden met de wind. Dit gebeurt vooral in de zomer. Hierdoor kan het virus zich ook over grotere afstanden verspreiden.

Hoe de ziekte beheersen?

Eens een boom besmet is, kan hij niet meer genezen. Daarom moet je doeltref-



Vruchten op geïnfecteerde bomen blijven klein en ze kleuren niet donker.

fende maatregelen treffen die de verspreiding van het virus tegengaan. Een nultolerantie tegenover elke besmette boom is absoluut noodzakelijk! Dat moet de kans op besmetting van professionele laagstam aanplantingen tot een minimum herleiden.

Plant steeds gecertificeerd virusvrij plantmateriaal. Boomkwekerijen worden hierop gecontroleerd en knippen hun enthout van virusvrije moederbomen. De start met virusvrij materiaal is geen garantie dat de bomen later niet geïnfecteerd geraken, maar het is alleszins een propre start.

Wees tijdens de pluk aandachtig voor bomen met kleine kersen. Markeer deze bomen bijvoorbeeld met een lint. Indien ze nadien ook de vroege bladverkleuring vertonen zijn ze zo goed als zeker besmet. In geval van twijfel kan je steeds een bladstaal nemen. Hiervoor neem je in september een staal van een twintigtal bladeren per boom.

Alle besmette bomen moet je onmiddellijk rooien. Ook de wortels moeten mee verwijderd worden. In Duitsland adviseert

men zelfs om ook de 2 buurbomen links en rechts van de besmette boom preventief te rooien. De plaats van de besmette boom moet minstens een jaar braak blijven vooraleer je er een nieuwe boom mag planten.

Detecteer alle mogelijke infectiebronnen in de buurt van je aanplantingen. Dit kan gaan om: verwaarloosde hoogstambomen, wilde kerselaars of Japanse sierkerselaars in tuinen of op het openbaar domein. Hou er rekening mee dat sommige van deze soorten latente dragers kunnen zijn zonder zichtbare symptomen. Zijn dergelijke bomen in de buurt, spreek dan de eigenaar of de gemeente aan. Vaak kan men in overleg bekomen dat besmette of verdachte bomen gerooid worden.

In de toekomst zullen we meer aandacht moeten besteden aan de aanwezigheid van de appelwolluis. Wanneer die aanwezig is, moet een gerichte bestrijding gebeuren. In deze bestrijdingsstrategie moet iedereen zijn verantwoordelijkheid opnemen. De kersentelers staan zelf in om het virus in de eigen aanplantingen op

te sporen en op te ruimen. Ook bij particulieren kan men het virus voorkomen, of het nu gaat om een kersenboom in de tuin of een oude boomgaard met enkele hoogstammen. Zieke bomen vormen een bedreiging voor elke gezonde boom in de buurt en moeten dus gerooid worden.

Bladstalen

Als een kersenboom zowel kleine kersen geeft als vroege bladverkleuring vertoont, is er geen twijfel mogelijk: de boom is zeker besmet met het virus. In geval van onzekerheid is het steeds mogelijk om het virus te laten detecteren via een bladstaal. Pluk van een en dezelfde boom een twintigtal bladeren, liefst bladeren met de zichtbare symptomen (roodverkleuring tussen de nerven). Indien je van meerdere bomen een analyse wenst, moet je van elke boom apart een staal plukken! De staalname gebeurt steeds in september. Op dat moment is de normale herfstverkleuring nog niet ingetreden. Bladeren die op dat moment al de rode verkleuring vertonen, zijn verdacht. Weet dat voor het rooien van hoogstambomen een kapvergunning nodig is. Om deze kapvergunning te kunnen krijgen vraagt de gemeente steeds een positieve analyse als 'bewijs van besmetting'. In deze gevallen moet dus steeds een staalname gebeuren, ook al is er geen twijfel over de aanwezigheid van het virus.

Drastische aanpak

De laatste jaren zien we het Little Cherry Virus eerder uitbreiden dan afnemen. Dit betekent dat de acties die we tot hiertoe ondernamen ontoereikend zijn. Een hardere aanpak is vereist. Eerst en vooral dragen de kersentelers zelf een grote verantwoordelijkheid bij de controle van het virus op hun bedrijf. Maar dat alleen volstaat niet. Vooral in de historische kersenstreek in Haspengouw staan nog veel oude hoogstambomen in weides of bij particulieren in de tuin. Heel vaak zijn deze bomen besmet en vormen ze een grote bedreiging voor de intensieve kersenteelt in de buurt. In de toekomst moet het mogelijk worden dat elke potentiële besmettingsbron van Little Cherry Virus kan gerooid worden, en dit zowel op eigen percelen als op buurpercelen of openbare terreinen. In Canada waren enkele tientallen jaren geleden massaal veel aantastingen van het Little Cherry Virus. Door een drastische aanpak zijn ze nu verlost van het probleem. Hopelijk kunnen we, mits een goede aanpak, dit binnen enkele jaren ook in onze streek zeggen. ■



Het blad van aangetaste bomen kleurt al eind augustus rood, maar niet rond de nerven.

PRAKTISCHE RICHTLIJNEN

Steek elk staal in een plastic zakje en vermeld er de herkomst op. Lever je staal aan bij pcfruit, Fruittuinweg 1, 3800 Sint-Truiden.

De aanleverdata zijn maandag 14 en 21 september.

De kostprijs voor een analyse bedraagt 20 euro voor leden van pcfruit en 30 euro voor niet-leden.

